

Anonieme spermadonatie

'Mijn zoektocht gaf me kracht: dit systeem moet op de schop'

Als 'donordetective' hielp Steph Raeymaekers (43) mee aan de ontmaskering van de gynaecoloog uit Torhout die in de jaren tachtig vrouwen zou hebben bevrucht met zijn eigen sperma. Wie is de vrouw die het opneemt voor donorkinderen? **ELINE BERGMANS**

De Antwerpse Steph Raeymaekers was 25 jaar toen ze ontdekte dat ze een donorkind is. "Ik ben deel van een drieling. Voor onze 25ste verjaardag had mijn broer Bernhard een feestje georganiseerd in Hotel Amigo in Brussel. Daar vertelde hij ons dat onze vader niet onze echte vader is."

"Ik dacht dat hij een grap maakte", zegt Raeymaekers. Zij werkt voor een projectontwikkelaar en is voorzitter van de vzw Donorkinderen. "Onze zus Sophie dacht dat hij bedoelde dat mama een affaire had gehad. 'Nee', zei mijn broer. 'Wij zijn donorkinderen.' Zelf wist ik toen eigenlijk amper wat dat betekende."

Na die avond vielen wel een aantal puzzelstukjes in elkaar. "Heel ons leven hebben we het gevoel gehad niet gewenst te zijn door mijn vader, of de man van wie ik dacht dat hij mijn vader was", vertelt Raeymaekers. "Hij liep nooit naast ons, hij hield altijd een meter afstand. Er hing altijd een rare sfeer bij ons thuis, maar ik heb nooit de vinger kunnen leggen op wat er aan de hand was."

Het was hun tante, die wist van de moeilijke relatie tussen de drieling en hun vader, die haar mond had voorbijgepraat. "Ze voelde zich schuldig en heeft na een glas te veel het geheim opgebiecht aan de vriendin van mijn broer."

"Mijn opvoedvader heeft toen de genetische kaart getrokken. Onze foto's verdwenen in ons ouderlijk huis. Als of we niet meer bestonden. Het was mijn moeder die me uiteindelijk alles opbiechtte. Toen ze eind jaren zeventig maar niet zwanger werd, heeft een arts haar met het sperma van een anonieme donor bevrucht."

DE ZOEKTOCHT BEGINT

"Op dat moment verandert alles, maar toch blijft alles ook hetzelfde. In die periode was er heel weinig bekend over donorkinderen, waardoor ik heel lang gedacht heb dat wij de drie enige donorkinderen in Vlaanderen waren", zegt Raeymaekers. Met de bekentenis van haar moeder startte ook de zoektocht naar hun biologische vader. "Mijn zus heeft contact gezocht met de arts die mijn moeder geïnsemineerd heeft in een dokterspraktijk in Brussel. Maar de man - hij overleed in 2016 - heeft ons nooit geantwoord."

"Ik weet niet meer op hoeveel gesloten deuren we zijn gebotst voor ik in 2016 besepte dat ik de belangrijkste sleutel in mezelf droeg", vervolgt ze.

Steph Raeymaekers: 'In de periode dat wij de waarheid hoorden was er heel weinig bekend over donorkinderen. Ik heb heel lang gedacht dat wij de enige drie in Vlaanderen waren.' © GREGORY VAN GANSEN / PHOTO NEWS

"Hij heeft me immers de helft van zijn DNA doorgegeven."

Steph Raeymaekers overtuigde haar broer en zus een DNA-test af te nemen. Het resultaat was ontluisterend. "Mijn broer en ik bleken een andere biologische vader te hebben dan onze zus. Sophie bleek slechts half aan ons verwant. Nochtans had de arts aan mijn ouders duidelijk gezegd het zaad van één man te gebruiken. Hij heeft toen gelogen."

'Ik ben blijbaar het resultaat van een transactie. Maar hoe pijnlijk ook, ik ben blij dat ik de waarheid ken'

STEPH RAEYMAEKERS
DONORKIND

Vandaag is zoiets verboden, maar in 1978 stond de kunstmatige inseminatie nog in de kinderschoenen. De patiëntendossiers van de behandelende arts bleken vernietigd. Steph Raeymaekers probeerde via jongere artsen die ooit assistent waren geweest bij de fertilitateitsarts meer te weten te komen over haar biologische vader. "Zo ben ik in 2013 bij een Antwerpse fertilitateitsarts gaan aankloppen, waar ik tamelijk arrogant de deur werd ge-

wezen. Volgens hem waren de donoren van toen de crème de la crème van de mannelijke bevolking en kon ik beter stoppen met zoeken. Daar moest ik het mee doen."

Raeymaekers was vastbesloten om donorkinderen een stem te geven. Als voorzitter van de vzw Donorkinderen spreekt ze op internationale congressen en bepleitte ze haar zaak ook al in het parlement. "Ik heb hen toen bedankt om het 'product' eens uit te nodigen, in plaats van altijd te luisteren naar de fertilitateitsartsen", zegt Raeymaekers. Maar er kwam politiek weinig beweging in het dossier. In 2017 richtte ze met vijf andere donorkinderen de stichting Donor Detectives op, die andere donorkinderen helpt in de zoektocht naar hun natuurlijke vader. Dat doen ze via speurtochten in openbare DNA-databases en op stamboomplatformen.

PUZZELSTUKJES

In drie jaar tijd vonden de zes donordetectives hun biologische vader. Raeymaekers kwam als laatste. "In de databank van MyHeritage ontdekte ik dat ik een verre DNA-match had met iemand uit Canada. Hij was het eerste puzzelstukje waardoor ik in 2020 mijn biologische vader gevonden heb: de Brusselse kunstenaar Marc Folens, die helaas drie jaar eerder overleden was."

Na zeventien jaar zoeken kreeg ze via verhalen van familie en vrienden postuum een vrij goed beeld van wie Folens was. "Ik had gehoopt om ook de ultieme rechtvaardiging te vinden waardoor ik op de wereld ben gekomen. Dat is niet gelukt: mijn moeder is zwanger geworden van een 20-jarige jongen die platzak was. Marc Folens stond zijn sperma af omdat hij blut was."

"Ook de fertilitateitsarts heeft goed geld verdiend aan ons", vervolgt Raeymaekers. "Ik ben blijbaar het resultaat van een transactie. Maar hoe pijnlijk ook, ik ben blij dat ik de waarheid ken. Door mijn eigen zoektocht voel ik me krachtiger dan ooit. Het anoniem donorschap moet op de schop. Kinderen werden te lang over het hoofd gezien en de fertilitateitsindustrie had vrij spel."

"Voorlopig hebben we van nog twee artsen sterke aanwijzingen dat zij ook hun eigen sperma hebben gebruikt. Een van hen is - cynischer wordt het niet - de dokter die tegen mij heeft gezegd dat de spermabanken zijn gevuld met de crème de la crème van de mannelijke bevolking."